

NORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

ZATURDAG. 18 SEPTEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen f 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents d'e regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelrecht betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 17 September.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is $\text{f} 5,00$; voor de buitensteden $\text{f} 6,00$; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

Dezer zijds werd onlangs gewezen in een artikel, dat de *Courrier* van Parijs heeft afgedrukt, en waarin hij zijn kolommen over te nemen, en dat wij sints dien tijd in onderscheidene dagbladen terugvonden, — dezelve werd dan onlangs gewezen op de gewijzigde gedragslijn van het *Goudsch Kronijkske* met betrekking tot de Katholijken. Van die gedragslijn zal het, veronderstellen wij, vooreerst niet af te brengen zijn. In die mate toch schijnt hem het volgen van die gedragslijn aan te staan, dat hij mogelijk, als een ware neofiet, zondigt door excès van ijver, en oogen noch ooren heeft dan voor de »paapsche stoutigheden." Al wat daar buiten ligt is hem onverschillig geworden; van zijne meest geliefkoosde theoriën heeft hij zijn hart afgetrokken; zelfs blijven onze ministers en onze hoogste staatskollegien van zijne persoonlijke aanvallen gespaard, en minstens negen van de twaalf kolommen van elk zijner Nummers worden door hem aan de genoemde »stoutigheden" gewijd!

Dat het *Goudsch Kronijkske* in den toestand, waarin men verkeert, wanneer men zich aan zulke buitensporigheden schuldig maakt, vaak het geluid van steenen hoort, die door niemand anders vernomen worden, maar natuurlijk. Dat is het eigenaardige van alle hallucinaties. Dat hij echter er openlijk voor pleit, om zulke steenen te vernemen, die niemand verneemt, dat bewijst tot welken graad zijne ziekte reeds gestegen is. Of heeft iemand in den lande er soms van gehoord, dat, gelijk het *Goudsch Kronijkske* beweert, de katholieke pers in Nederland het zwaard heeft aangegrepen en gereed is gemaakt heeft met *Fakkels en Medertanders*? Wat de katholieke pers in Nederland oplevert meenen wij te kennen, en zoo weten wij, dat, behalve den *Tijd*, die er eens van sprak, geen van de organen der katholieke pers nota heeft genomen van de wijziging, door het *Kronijkske* in zijne gedragslijn gebragt. Kan het *Kronijkske* dat tegenspreken? Het zal daarom niet minder voortgaan met aan zijne lezers te vertellen, dat aan de katholieke pers het hart in de schoenen is gezonken, sedert hij zich in postuur heeft gezet, en dat zij dien ten gevolge zoo bang is geworden als een wezelkje.

Indien intusschen het *Goudsch Kronijkske* nog tot bedaard overdenken in staat was, hoe geheel anders zou dan niet zijne taal wezen en hoe spoedig zou hij dan niet tot de erkentenis komen, dat de Katholijken niet zoo ligt vervaard te maken zijn? Immers met den hoogepriester uit de *Athalie* zeggen zij allen eenpariglijk en elk voor zich:

„Je crains Dieu, cher Abner, et n'ai point d'autre crainte (1).”

Daarenhoven zijn zij tot in het binnenste van hunne ziel overstroomd van de waarheid der volgende woorden van den Eerw. Martinet:

« *... je suis assuré de vaincre! cet homme est tout puissant contre les ennemis de Dieu et de l'humanité!* » d.i.:

»Een man, die de wapens aangordt voor de zaak van God en van de menschheid, en bij zich zelven zegt: ik moge zegevieren of bezwijken, maar ik ben verzekerd te overwinnen! die man is alvermogenend tegen de vijanden van God en van de menschheid!»

Wanneer wij nagaan waartoe het Protestantismus in Nederland reeds gekomen is, namelijk:

- 1°. tot de verwerping van de leer der H. Drievuldigheid,
- 2°. tot de loochening van de Godheid van Christus,
- 3°. tot de ontkennig van de onfeilbaarheid der Apostelen.

behoeven wij ons niet te verwonderen, dat uit den kerk van enkele protestantsche piëtisten tegen datzelfde Protestantisme klachten aangeheven en beschuldigingen ingebracht worden als de volgende, waarin Ds.

(1) Ik vrees God, dierbre Abner, en heb geen andre vrees.

van Rhijn, in het maandschrift de *Vereeniging*, zijn benaauwd en beangstigd gevoel heeft lucht gegeven.

» Wanneer, dus zegt hij, het *protesteren* wordt voorop
gezet en het *evangeliseren* en *reformen* achteraan, dan
werkt gij het hoogmoedig ongeloof, zeker het eenzijdig
subjectivisme en het teugelloos *liberalisme* in de hand.
Van nature is de zondige mensch *protestant* (het woord
in de geldende, abstracte beteekenis genomen), hij vindt
daarom dadelijk sympathie voor dat woord. Zulk prote-
stantisme is de karikatuur van de reformatie der zestiende
eeuw; de vorm waarin het verkeerde liberalisme van zeer
velen zich versteekt, en daarom voor de ware Evan-
gelisch-Protestantsche kerk veel gevaarlijker vijand dan
Rome. En zulks om twee redenen: 1°. het verschuilt
zich onder het echte door gelijke benaming en schijn-
baar gelijk verzet tegen Rome; maar valsche strijders
en verraders in het leger zijn altoos gevaarlijker dan
openbare vijanden. 2°. Het ondermijnt alle *christelijk ge-
loof*: het streelt den menschelijken trots, en onder het
beroep op Gods Woord, onderwerpt het dat woord
aan de eigen subjectiviteit, en neemt eindelijk alle ge-
loof aan den hoofd-inhoud van dat woord weg, zoo als
uit de geschiedenis van het Rationalisme in Duitschland
overtuigend blijkt.

"Eindelijk, geachte ambtsbroeder! ik eer uwen welgemeenden ijver, ook ten deele uwen grooten ijver tegen het Romeinisme, dat ik vroeger al te veel en te langzaam zag opkomen, dat ik vroeger niet genoeg achtte op den invloed van Rome op ons land, al te velen zijn, wier geheele godsdienst schijnt te bestaan in anti-Romanisme. Rome is waarlijk in onze dagen niet de eenige, ja mij dunkt, ook niet de voornaamste vijand, dien wij, dienaars van Gods Evangelie hebben te bestrijden, Door uwe voornaamste kracht allereerst tegen het bijgeloof te rigten, laat gij de bres open voor een veel talrijker en magtiger vijand, dien des ongeloofs. Des ongeloofs, dat in het van God afgevallen menschenhart zijn natuurlijken bondgenoot heeft, en dat in allerlei vormen, maar niet het minst in die van Protestantisme en Liberalisme zich verschuilt. Ik, die hier nu jaren als op een voorpost heb gestaan, midden onder de Roomschen, geloof, dat ik eenig recht heb van medespreken. Ik weet en heb zelf gezien, hoe zulke Protestanten, die altijd tegen de Roomschen uitvaren, langs een anderen weg baan voor Rome maken, en als het er ernstig op aan komt, den minsten moed tegen Rome beloonen. De geschiedenis van geheel deze eeuw leert het, dunkt mij, handtastelijk, hoe het liberalisme van den tijdgeest en het Protestantisme dat niet in levend geloof wortelt, in ons vaderland en elders, Rome zoo krachtig in de hand werkt. Ik deel thans het lot van alle bestrijders des Rationalismus in Duitschland. Geen hunner, die niet van Crypto-Romanisme beschuldigd is, gelijk ik thans dezelfde beschuldigingen, en dat op de grofste wijze, tot walgens of ontzettens toe, tegen mij hoor opgaan. Mijn gemeente moge getuigen wat daarvan aan is, in gedrag en omgang en prediking. Toch ik haat daarom geen enkelen Roomsche, ik heb hen lief als landgenooten en medeburgers; ja, toen ik den tegen der kerk hervorming bij toeneeming meest waardeerde, gevoelde ik mij toch aan den eerlijken, geloovigen Roomsche inniger verwant, dan aan den oneerlijken, rationalistischen Protestant. Zeker betreur en bestrijd ik waar ik kan, de beginselen van het Pausdom en het velerlei misbruik en bijgeloof in de Roomsche Kerk; maar toch met de meeste godgeleerden van mijne eigene belijdenis, erken ik, dat eene kerk, die Fenelon's en Bridaine's, Sailer's en Winkelhofer's kan voortbrengen, ja eenen Stolberg uit den boezem der Protestantsche kerk tot zich kan overhalen, dat zulk eene kerk nog veel christelijk element in zich dragen moet. Mij dunkt alleen partijdigheid en vooroordeel kan zulks ontkennen."

Wij willen in geene toelichting treden van deze merkwaardige regels; ook hebben zij die niet van noode. Hoe grenzeloos moet echter de verwarring, en hoe dreigend het gevaar zijn, waarin het Protestantisme in Nederland verkeert, dat een predikant niet schroomt openlijk verklaringen af te leggen, als de volgende:

»Van nature is de zondige mensch protestant; hij vindt daarom dadelijk sympathie voor het woord Protestantismus.»

„Zulk Protestantismus is echter voor de ware Evangelisch-Protestantsche kerk (1) veel gevaarlijker vijand dan Rome.” Want

»het verschuilt zich onder het echte (?);"
»het ondermijnt alle *christelijk geloof*.

Niet minder merkwaardig is, wat Ds. van Rhijn op de aangehaalde regels laat volgen:

• Rome is waarlijk in onze dagen niet de eenige, ja mij dunkt ook *niet de voornaamste vijand*, dien de ware Evangelisch-Protestantsche Kerk (nogmaals: *wáár* is zij?) heeft te bestrijden.

» Een veel belangrijker en magtiger vijand is het ongeloof — het ongeloof, dat niet het minst in de vormen van **PROTESTANTISME** en **Liberalismus** zich verschuilt. »

Wat derhalve het Protestantismus der eenen het meest te bestrijden heeft, is het Protestantismus der anderen!

Katholijken, bidden wij, opdat velen de oogen open-
gaan en zij leeren inzien dat het Protestantismus der
eenen en der anderen alleen met de wapenen van onze
Kerk met gewenscht gevolg kan bestreden worden.

De geruchten, gisteren te 's Hage in omloop gelragt wegens de vermoedelijke aftreding van den minister van Justitie, den heer Strens., hebben zich tot hiertoe geenszins bevestigd, en schijnen van allen grond ontbied te zijn. Men begint te vermoeden, dat zij wel eens een kwaadwillige bedoelingen huane geboorte zouden kunnen verschuldigd zijn.

Deswege leest men in de *Echo Universel*:
 »Eenige dagbladen spreken van geruchten, die in de residentie in omloop zouden zijn, en volgens welke de heer Strens er reeds op bedacht zou wezen om van de portefeuille van Justitie af te zien. Men brengt dit zoo gezegd voornemen des ministers van Justitie in verband met zijne onlangs ondernomen reis naar 's Hertogenbosch. Hoe het ook zij, wij weten uit goede bron, dat de heer Strens om geene andere reden dan tot herstel zijner gezondheid den Haag verlaten heeft, en dat het gerucht van zijne aanstaande aftreding uit het kabinet niet is dan een verdict fabelje, dat waarschijnlijk tot tegenhanger moet dienen van het sprookje van de terugroeping des Franschen gezants.

De Katholijken van Piëmont bieden thans der wereld een bewonderenswaardig schouwspel van moed, geloof en godsvrucht aan. Terwijl de Bisschoppen met het heilig gezag van hun verheven ambt de regten der Kerk handhaven, terwijl de aanzienlijkste personen des lands, gelijk de heer Costa della Torre, en evenzoo de heer de Cardenas, zich aan vervolging en aan vernedering blootstellen om de waarheid en heiligheid van den band des huwelijks te beschermen, wendt zich de geheele bevolking in edele geestdrift en vol vertrouwen en kinderlijke onderwerping tot de Koningin des Hemels, tot de Moeder des Zaligmakers, tot haar die alle ketterijen tot neer geveld heeft (*cunctas haereses interemisti*). Het geheele volk plaatst zich onder de bijzonder bescherming der H. Maagd, Moeder van alle vertroosting, en vernieuwt aan den voet der altaren den eed van tot der dood toe getrouw te blijven aan de godsdienst van Jezus.

Te dien einde is er eene plegtige verklaring opge-
maakt, en alle brave Katholijken zijn uitgenoodigd ge-
worden daaraan deel te nemen. Die verklaring, zoo
eenvoudig als vroom, is in de volgende woorden vervat.

„Wij ondergeteekenden, beroemen ons Katholiek te zijn, en willen dit ook blijven; wij verklaren steeds gehoorzaam te zullen blijven aan den Paus en onzen Bisschop; wij zijn bereid liever alles te lijden dan ons geloof te verzaken. Wij bidden de H. Maagd ons in dit besluit te willen versterken en wij brengen haar de hulde van onze toegesegenheid en devotie.”

Duizenden en duizenden hebben dag aan dag deze plegtige verklaring ondertekend. De *Armada* bevat in al zijne Nummers lijsten, die niet minder dan zes kolommen zeer kleine druk beslaan.

(1) Wáár is zij? Gröningen zegt *hier*; Dordrecht zegt *o* *my*! En geenerlei gezag is er, dat de twist tusschen hen kan beslissen!

graaf Marzano aan zijne medeburgers gedaan. Dit beroep geeft volmaakt het doel en de grondoorzaken van de godsdienstige beweging aan:

„O Maria, anker des behouds, zoete hoop der bedroefde volkeren, wij liggen in uwen schoot onze tranen en onze smarten neder. Sterk door dat geloof, 'twelk zich grondt op onze verwachting op de eeuwigheid, vragen wij u den vrede voor ons ongelukkig vaderland. Treed in de raadalen des Konings en der ministers, en verwerf hun van uwen goddelijken Zoon, onzen Heiland, het vermogen en het noodige verstand om het goed van het kwaad, het ware van den bedriegelijken schijn te onderscheiden.

„Verwerf voor de geestelijkheid de kracht om de roofdijfde wolven van Christus' kudde te verwijderen, die in zoo groot getal rond waren om haar henen.

„Stort over de belijders des geloofs alle schatten uwer zegeningen uit. Dat zij, ofschoon van hun geboortegrond verbannen, een vaderland vinden overal waar het slagtoffer van Golgotha wordt opgedragen; mogen de spottredenen der goddeloozen voor hen veranderen in een krans van roem; en mogen hunne namen in vereering zijn bij alle volkeren.

„Verhef de herten ten hemel van hen die verblind zijn door het gezag; doe hunne hartstogten bedaren die door de vleieryn zijn aangevuurd. Zeg hun, dat het Gods wil is dat ieder zich vergenooge met den stand waarin hij geplaatst is. Herinner aan den rijke, dat hij van dezelfde aarde is gevormd als alle Eva's kinderen; dat de goederen dezer aarde hem alleen in bewaring gegeven zijn om zijne broeders, ieder naar zijne behoeften, te ondersteunen; en dat een vreeselijk oordeel dengenen wacht, die het weeskind of de weduwe van honger heeft laten sterven.

„Breidel dien geest van godslastering, die den Schep- per aanstoot en het heilig Lam Gods beleedigt, hetwelk voor onze zonden geslagtofferd is; verneder den trots der boezen; doe hen terugkeeren van hunne slechte pa- den en laat de genade Gods daar het overvloedigst zijn, waar de meeste dwaling heerschte.

Het is niet mogelijk, dat zulke zuivere wenschen on- verhoord blijven.

In den kamp tegen de laatste met alle regt en bil- lijkheid strijdende verordeningen van den pruisischen minister van Raumen, vinden de Katholijken van Duitsch- land een onverwachten bondgenoot in de *Kreuzzeitung*. Het artikel, waarin zij de bedoelde verordeningen be- spreekt, is te merkwaardig, om het niet, nagenoeg geheel, over te nemen. Het luidt aldus:

De stand der zaken is deze: 1) In de begin- nooit gepubliceerde kabinetsorders van de jaren 1827 en 1828 is bepaald, vooreerst dat niemand zonder bijzonder verlof in het *Collegium Germanicum* of in de *Propaganda* mag studeeren, en voorts, dat wie dit evenwel zonder verlof deed, van wege den Staat niet tot geestelijke bedieningen zou worden toe- gelaten; 2) In 1841 kwam er een kabinetsorder uit, die door de ministers niet is aangehaald, waarin dat verbod herhaald wordt met de waarschuwing, dat wie daartegen handelt, eerst na een lang tijdsverloop, nadat men zich van zijne stemming overtuigd had, de koninklijke goed- keuring tot het aanvaarden van geestelijke bedieningen zoude bekomen. Het ontvangen der priesterwijding bui- tenslands werd steeds strenger behandeld, dan het stu- deeren te Rome, omdat daarmede de onttrekking aan de militaire dienstplichtigheid kon beoogd worden; daarom werd hierop in 1846 de weigering der koninklijke toe- stemming tot het aanvaarden van geestelijke bedieningen gesteld. Toen ter tijd was de wet van 31 December 1842 reeds afgekondigd. De *regtsloesheid* is uit dien hoofde als volgt: nadat art. 18 der Grondwet aan den Staat het regt van bevestiging in geestelijke bedieningen ont- wamen heeft, is het verbod der kabinetsorders van 1827, 1828 en 1841 krachteloos geworden. De ministers hadden daarom, indien zij het bezoeken der leerinstellingen te Rome wilden tegengaan, zich tot den Koning om nieuwe bevelen dienangaande moeten vervoegen; maar zij hadden geenszins het regt om in de plaats eener geregelde waar- schuwing eené veel strengere voorwaarde, het verlies van het burgerrecht, noch om in de plaats der voorwaarde van voortgaand verlof, het verbod van het bezoeken te stellen.

Wat het regt van inwoning betreft van buitenland- sche Jezuïten, of van geestelijken, die bij de Jezuïten ge- studeerd hebben, dat regt blijft volgens de wet van 31 December 1842 aan de regering, en § 7 stelt de voor- waarden waarop het kan verleend worden. Doch in die § komt niets voor, waarvan de door de ministers uitge- sloten Jezuïten als zodanig niet konden beantwoorden; want met te veronderstellen, dat de ministers het oog hadden gehad op al. 2, waarin een onberispelijke levens- wandel als voorwaarde wordt gesteld, zou men hun alle gezond verstand moeten ontzeggen. Nadat de *regtszijde* van deze zaak.

Wat nu de *gepastheid* betreft, zoo moet men eerst wel opmerken omtrent den aard der beide genoemde leerinstal- lingen, dat het geene gestichten der Jezuïten zijn (met

de *Propaganda* hebben de Jezuïten in 't geheel niets te maken, en aan het *Collegium Germanicum* bekle- den zij slechts eenige leerstoelen). Daarom is het ver- bod onmiddadlijk tegen den Heer Stool zelf, tegen het middenpunt der Kerk gericht, en heeft een krenking in de hoofde alle leden der Kerk. Als eene zoodanige krenking wordt het dan ook door allen beschouwd, niet als een zaak van bijzondere beteekenis of van bijzonder belang, maar als eene algemeen Katholijke aangelegenheid, omtrent welke allen het eens zijn, en waarbij alle ver- schil van denkwijze nopens de Jezuïten buiten aanmer- king blijft.

Wat de uitsluiting der Jezuïten van het regt van in- woning betreft, zoo beschouwt men zulks niet alleen als eene krenking der godsdienstvrijheid, maar ook als veroor- deelenswaardig uit het oogpunt der billijkheid. Men zegt:

„Gij hebt in de laatste jaren gelegenheid genoeg ge- had om het doen en werken der Jezuïten in den lande te leeren kennen; daar waren er in Silezië, sedert hunne verbanning uit de Oostenrijksche Staten door de revolutionnaire partij, zij hebben in Silezië, Posen en Pruisen missiën gehouden; kan men nu wel een ander getuigenis gegeven worden, en is er door allen die hen hoorden, zoo Evangelischen als Katholijken, wel eene andere getuigenis afgelegd, dan dat zij zich zorgvuldig van allen aanval tegen andersdenkenden onthouden heb- ben, en dat zij overal het goddelijk gebod van trouw en gehoorzaamheid aan den Koning verkondigd hebben? Is dit niet zoo, welnu, dan trede een ieder op die iets anders weet, en legge getuigenis af.

Ook deze kwestie van het regt van inwoning wordt als eene algemeen Katholijke, als eene kwestie van gods- dienstvrijheid aangezien en behandeld, waarbij het ge- heel onverschillig is of men de invoering der orde in de afzonderlijke diocesen al dan niet doelmatic acht, om- trent welke vraag alleen de bijzondere Bisschoppen te beslissen hebben. Bij het groote gewigt, dat de door het ministerieel besluit opgeworpen kwestien hebben, is het niet te verwonderen, dat niet slechts de bestendige bewakers van de zelfstandigheid en de regten der Ka- tholijke Kerk, de Bisschoppen, maar ook alom priesters en volk bij onzen regtvaardigen en vromen Koning de intrekking dier ministerieële bepalingen gaan afsmecken!

Die maatregelen worden nu toegeschreven aan de po- gingen om de Evangelische kerk te beschermen, ofschoon wij overtuigd zijn dat de Evangelischen zulk eene be- scherming allerdingendst van de hand moeten wijzen. In den tegenwoordigen toestand van zaken zullen bij de aanstaande verkiezingen, de Katholijken genoodzaakt zijn of zich aan de overwinning van welke partij, die zich verbinden zullen art. 12 en 13 der Grondwet te hand- haven en tegen alle poging ter herziening te vrijwaren.

„Zijn wij wel onderdicht,” zegt de Brusselsche *Emanci- pation*, dan zijn onze betrekkingen met Frankrijk nog niet definitief op den voet van goede verstandhouding geregeld. „Er zouden weldra nieuwe moeilijkheden oprijzen.

„De heer Carolus, geattacheerde bij het Belgisch ge- zantschap te Parijs, is gisteren te Brussel gekomen en gisteren avond weder naar Parijs teruggekeerd. Men veronderstelt dat deze reis in verband staat met de moeilijkheden, welke men vreest te zien opdagen.

De *Independance* laat op dit bericht volgen:

„Werkelijk zijn er dezer dagen onverwachte moei- lijkheden opgerezen, die aanleiding hebben gegeven tot onderhandelingen, welke nog ijverig worden voortgezet. Doch juist omdat die onderhandelingen niet zijn afge- loopen, meenen wij de dagbladen van allerlei meening te moeten aansporen om zich te onthouden van aan- merkingen en commentarissen over omstandigheden, waar- van zij den aard of de strekking slechts onvoldig kun- nen kennen.”

Hulde aan Dr. Newman.

„Wij zijn van meening dat er aan de regtspleging in ons land eene bedenkelijke woude is toege- bracht, en dat de Roomsche-Katholijken voortaan maar al te veel grond zullen hebben om te zeg- gen, dat er hier voorheen geen regt is, zoodanig protestantsche gevoelens van geworpen en ver- ters mede in het spel komen.” *The Times*.

Bedrag der vorige opgave f 661.26

Van N. N. uit 's Gravenhage	15.00
„ N. N.	5.00
„ N. N. uit Schagen	2.50
„ A. v. d. D.	2.00
„ K. V. W.	1.00
Uit Evenhoosten-Liefde.	2.50

f 689.26

Gisteren morgen, bij het vertrek van den eersten trein van Amsterdam naar Arnhem, is hier aan den Omval een met een paard bespannen boerenwagen, waarop drie menschen waren, hollend komen aanrijden. Het paard is tegen een der wagens van den trein aan-

gekomen en werd zwaar gekwetst; de wagen was gelukkig met den schrik afgekomen. (H.)

Dezen morgen ten 10 ure had op den Dam de uit- reiking plaats van het bij besluit van 5 Dec. 1851 in- gestelde eereteeken voor cervolle langdurige dienst bij de schutterijen, aan die nog in dienst zijnde leden der schutterij te dezer stede, wien het was verleend. De vijf bataljons onzer dienstdoende schutterij waren tot dat einde onder de wapenen gekomen en stonden op den Dam geschaard. (H.)

Men verneemt, dat er toebereidselen worden gemaakt, om in den loop van het jaar 1853 Rijks-telegrafen aan te leggen langs de volgende lijnen: 1°. Van Utrecht over Gorinchem naar 's Hertogenbosch; 2°. van Arnhem over Zwolle, Assen en Groningen, naar de Haanover- sche grenzen; 3°. Van Arnhem over Nijmegen, Venlo en Aastrict, naar de Pruisische en Belgische grenzen.

Onlangs heeft te 's Bosch, eene belangrijke beraad- slaging plaats gehad tusschen den waterstaats- en de mi- litaire genie; het gold de beperkte digting van het Sehansche Gat, ook genoemd het kanaal van St. An- dries; die beraadslaging is naar wensch afgelopen, want beide lichamen zijn het omtrent de daarstelling van die beperkte digting (voorloopig tot de hoogte van den overlaat bij Heerewaarde) volkomen eens geworden. Deze goede overeenstemming bewijst dat alle hooge am- tenaren met de hooge regering ijveren, om de provincie Noord-Brabant zoo veel mogelijk van het water, althans van het zoutwater te bevrijden, welk wensch alom te hopen is, dat met dit werk spoedig zal worden aange- vangen; wijl door het digten van gemeld kanaal, de stad en de omstreken van 's Hertogenbosch van het over- stollige Rijnwater zullen bevrijd zijn, en hiermede wor- den voorgekomen, dat weiden en vruchtbare akkers in het midden van den oost, gelijk tot nu tot plaats had, overstroomd geraken.

Naardien niet zelden gepensionneerde militairen of andere personen, die binnen het rijk der Nederlanden geen domotie van onderstand hebben verkregen, ten koste des rijks, als vreemdelingen in liefdadige en andere gestichten worden opgenomen en verpleegd, heeft de minister van Binnenlandsche Zaken dezer dagen eene aanschrijving doen uitgaan, houdende verbod van dergelijke opnemng en verpleging voor rijksrekening van gepensionneerden; gevallen van ziekten of andere

Wij ontvangen per Telegraaf het bericht dat de Eerste Kamer het wets-ontwerp op de Russische schuld heeft aangenomen met 27 tegen 6 stemmen. De heer van Son- beek heeft het bericht zijner afzending bevestigd.

's GRAVENHAGE, 16 Sept. In deze residentie is aan- gekomen de graaf Frederik van Nesselrode, luit.-gene- raal in Russische dienst, broeder van den kanselier van Rusland.

— Men schrijft uit Scheveningen: „Het ieder jaar vermeerderd het aantal vaartuigen, bestemd voor de Steurharingvisserij onder de Engelsche kust. Dit jaar belooft hun aantal 72; zijnde 13 meer dan in 1850. De vloot uit 104 schuiten bestaande, zoo blijven er slechts 32 over, om gedurende den winter de visserij op den verschen visch (Kabeljaanw en Schelvisch) uit te oefenen, welk getal als zeer gering kan worden geacht. Is 't van den eenen kant dus jammer, dat er zoo weinig pinken zullen overblijven; om onze vischmarkt en die van na- burige steden van visch te voorzien, dan moet men van den anderen kant echter erkennen, dat de steurharing, welke vooral vroeger door den ongelukkig afge- loopen der visserij met den bang of het hongert geleden is, de zacht om aan de steurharingvisserij de voor- keur te geven, verschoonbaar maakt.”

— In de residentie is aangekomen, en aan het Hotel de l'Europe afgestapt, Don Jose Maria Magallon, Se- kretaris van Legatie van het Hof van Spanje bij het Hof der Nederlanden. Hij is een van de oudste en meest bekenden van de markende en honoraire leden van het Genootschap. Oefening kweekt kennis, in het Hotel van den heer Maas, te Scheveningen, een prachtige maal- tijd aangeboden, ter zake van zijne benoeming tot rid- der van de orde der Eikenkroon.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIS, 15 Sept. Eene eerste télégrafische dépêche meldt, dat de President gisteren avond ten zes ure de hoofdkerk te Bourges bezocht heeft, onder de toetui- chingen der bevolking van Berry, die van alle kanten zamengevloed was.

— Lodewijk Napoleon is te Bourges afgestapt aan het

paleis van den Aartsbischop, waar hij des avonds een feestmaal van 40 koudere aan de overheid heeft gegeven. Des avonds woont hij ook het bal bij, en vertrok Dinsdag morgen naar Nevers, waar hij des namiddags ten twee ure aankwam, terwijl hij overal op zijn weg met de kreten *Leve de Keizer!* werd begroet. De overheden spreken hem aan met den titel van *Keizerlijke Hoogheid*.

Volgens de laatste alhier ontvangen telegrafische dépêches, wordt de reis van den President geheel volgens het programma voortgezet. Nevers is door een talrijke menigte vreemdelingen bezocht. In de redevoering, waarmede Charles Dupin den President verwelkomde, heeft hij levens aan den wensch, door den algemeenen raad genit, herinnerd. De President eindigde zijn antwoord met te zeggen, dat, wanneer 't het algemeen belang betreft, hij altijd de openbare meening voórgaat; maar dat hij haar volgt, wanneer het zijn persoonlijk belang betreft.

Men onderteekent in het arrondissement Orthe adressen ten gunste van de herstelling van het keizerrijk. Ziehier den tekst van een dèrzelve:

Aan Zijne Keizerlijke Hoogheid Napoleon

De arrondissementsraad van Orthe heeft met eenparige stemmen wenschen uitgedrukt, dat de tijd de schied instellingen, waarmede Uwe Hoogh. Frankrijk begiftigd heeft, versterke, en dat de Hemel uwe kostbare levensdagen beschutte.

De leden van den gemeenteraad en de aanzienlijken van de gemeente vereenigen zich van ganscher harte met dezen vaderlandschen wensch. Overtuigd, dat de monarchale instinkten de onbestendigheid der republikeinische vormen terugdrijven, verlangen zij, gelijk de arrond. raad van Orthe, dat het oppergezag ontferepelijk gevestigd blijve in de keizerlijke familie, waarvan gij het doorlichtig hoofd zijt en waarvan 8 miljoen Franschen de luisterrijke en weldadige regering weder hebben ingevoerd.

De *Gazette Piemontese* van 11 September bevestigt officieel het reeds vroeger medegedeelde gerucht, dat de minister van oorlog, generaal la Marmora, den President der Republiek, bij zijne komst in de Zuidelijke departementen des rijk, namens den koning zal gaan komplementeren.

De *Moniteur* berigt heden, dat de mededeeling van de *Morning Chronicle* betrekkelijk het handelstraktaat, tusschen Engeland en Frankrijk, van allen grond ontbloot is.

De *Moniteur* bevestigt heden een aantal benoemingen van de *Assemblée Nationale*, die tot lid van den gemeenteraad van Moussy le Vieux (Seine en Marne) was benoemd, geeft geweigerd den eed af te leggen.

Heden zijn de debatten begonnen in de zaak van het komplot des *Rue de la Reine Blanche* voor de rechtbank van correctionele politie.

Het gerucht wil, dat Kossuth zich te Parijs bevindt en eene villa in de nabijheid van Vincennes bewoont. Dit gerucht vindt weinig of geen geloof.

Het kristallen paleis, dat in de groote vlakte der Elyseesche velden zal opgetrokken worden, zal 256 ellen lang en 115 breed zijn, of 840 voet op 577. De groote zaal, van het midden zal 35 ellen hoog zijn, op vier zijden, twee verdiepingen galerijen hebben, ieder eene uitgestrektheid van 2014 voet lengte op 92 voet breedte hebbende.

Daarbij ontstaat, dat de oppervlakte van de zaal en van de galerijen vereenigd 43,408 vierkante ellen zal hebben, zoo voor de algemeene tentoonstelling, die uitgestrektheid ontoereikend zou zijn, zou men tijdelijke bouwen aan de lage zijden van het paleis optrekken.

Men bouwt in dit oogenblik te Vaugirard eene kerk, die niet minder dan 800,000 fr. zal kosten.

De prinses der Asturiën aan de bevolking te vertoonen.

De *Gaceta* bevestigt slechts eene cirkulaire van den minister van gratie en justitie, gerigt aan de rektoren der universiteiten, betrekkelijk de openbare lessen aan die inrigtingen.

Het eskader, dat uitgezield was om eenige manoeuvres uit te voeren, is den 7 September te Cartagena terug gekeerd.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Sept. De *Morning Herald* wil weten dat het parlement in het eerst van November zal bijeenkomen. Hetzelfde blad weersprekt het berigt van de *Morning Chronicle* aangaande het sluiten van een verdrag met Frankrijk en houdt dit voor voorhaast.

De dood van Arthur Wellesley, den grooten, Hertog van Wellington is te Londen het onderwerp aller gesprekken en alle dagbladen haasten zich om zijn levenswonder mede te deelen.

De Hertog van Wellington ontving jaarlijks, ter belooning van zijn aan den lande bewezen diensten, een som van 48,107 £ (f 577,284).

De berigten uit New-York tot 4 Sept. maken melding van de laatste gewoed, hebbende stormen. De verwoestingen, daardoor aangerigt, waren grooter dan men aanvankelijk had verondersteld. Te Augusta, in den staat Georgia, werd het verlies op £ 1,000 000 begroot. De lichttorens op Chandelier Eiland werden door den stroom medegesleept, en er is veel schade aan de eigendommen toegebracht, de bruggen over de Savannah rivier zijn medegesleept, zoo mede alle bruggen over de kanalen. Er stond vier voet water in de straten; zoodat men de mails aan het postkantoor in booten moest afhalen.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 16 Sept. Te Bonn verwacht men een kongres van de professoren der theologische fakulteiten van Pruisen. Daarin zullen besproken worden de krenkingen, die der katholieke leer worden aangedaan, en de onvoegzame uitdrukkingen die in officieele stukken omtrent de katholieke tucht aan de hoogeschoolen gebezigd worden. Het verdere doel van het kongres moet zijn om der katholieke wetenschap hare behoorlijke plaats en vrijheid te doen geven, en aan de overheden te doen voorschrijven, hoe zij zich voortaan behooren uit te drukken en te gedragen tegenover eene godsdienst, die in den Pruisischen Staat 6,000,000 belijders telt.

De Deense Rijksdag zal den 4 Oktober weder bijeenkomen. In het volgende jaar zal de grondbelasting in het hertogdom Holstein, waarvan in den laatsten tijd de helft was kwijtgescholden, weder op den vorigen voet geheven worden.

Men schrijft uit Tessin: De seminarie-quæstie schijnt ingewikkeld te worden. De beide afgevaardigden van den deelraad van Livinen, Gindici en Cattans, komen niet zoo zeer op tegen de sekularisatie, als daartegen dat de bezittingen van het kollegie van Polleggio, die de eigendom van Livinen zijn geweest, door den Staat zijn besederd, en dat aan de rechtbank te Bellinzona is verboden geworden over deze zuivere eigendoms-quæstie uitspraak te doen. De Staat heeft alzoo niet alleen kerkelijke goederen, maar ook gemeentegoederen pogen in te rukken. En dan verwondert men zich nog over de kommissarische lusten der massa's.

BERLIJN, 16 Sept. Bij een dezer dagen genomen koninklijk besluit zijn de betrekkingen geregeld der afzonderlijke ministerien tot den president-minister, ten einde aan dezen het overzicht over de verschillende taken van inwendig beheer gemakkelijk te maken, en hem in staat te stellen de noodzakelijke eenheid te handhaven en den Koning omtrent gewichtige maatregelen van he-stuur in te lichten. Volgens die verordening moet elk chef van een departement over alle belangrijke administratieve maatregelen vooraf met den eersten minister in overleg treden; wanneer eenige maatregel de koninklijke goedkeuring vereischt, dan moet het rapport vooraf den eersten minister medegedeeld worden, die het met zijne aanmerkingen den Koning voorlegt. De gewone voordragten van den minister van oorlog zijn hiervan uitgezonderd.

Bij al de betuigingen van vredelievende bedoelingen is het opmerkelijk, dat tegenwoordig in Frankrijk voor de wapening der vestingen, inzonderheid aan de zeekust, veel gedaan wordt. In Cherbourg is onlangs een geheel park artillerie uit Rennes aangekomen om de vestingwerken dier haven te wapenen; in de afgezonderde lorten bij Parijs alsmede te Vincennes worden de equipages van den trein zorgvuldig geïnspecteerd en tot de dienst ingerigt, en bij alle oefeningen en manoeuvres staat blijkbaar de voorbereiding tot eene wellicht spoedig noodzakelijke velddienst op den voorgrond. Voor de kavalèrie wordt meer gedaan dan nog ooit het geval was, en de verbeteringen bij dit wapen zijn in het oog vallend.

Vele onzer dagbladen brengen thans tegen het aanbod der Nederlandsche regering, om Duitse kolonisten in Suriname te vestigen. Zij schilderen die kolonie als zeer ongezond af, en verzekeren dat van de 400 Hollandse kolonisten, in den jare 1835 op kosten der regering darwaarts gezonden, na verloop van 3 of 4 jaren, nog slechts 127 in leven waren.

WEENEN, 15 Sept. De Keizer is gisteren naar Pesth vertrokken.

Giateren hebben de gevolmagtigden in de zitting van het alkongres verklaard, dat zij nog zonder de noodige instruktionen waren. De Pruisische afgevaardigde heeft die verklaring voor kennisgeving aangenomen.

Men zegt dat er gewerkt wordt aan eene vrij uitgebreide amnestie voor de Italiaansche provincien, die binnen weinig tijds het licht zal zien.

Men schrijft uit Konstantinopel, dat 120 ulemas, beschuldigd van eene zamenzwering tegen het gouvernement, ter dood veroordeeld zijn. Ofschoon het *Journal*

de *Constantinople* krachtig protesteert tegen de waan-rustende geruchten, welke in de hoofdstad in omloop zijn, kan men echter niet zeker bepalen, of die tijding ook onder zulke geruchten moet gerekend worden.

ITALIE.

Berigten uit Rome, tot 10 Sept. melden dat de Paus naar Castel Grandolfo is vertrokken, waar hij twee of drie weken zal doorbrengen. Men meent dat de konsulta van financiën, onder het voorzitterschap van kardinaal Mattei, na zijne terugkomst, hare werkzaamheden zou aanvangen.

Het dagblad van Savoye meldt daarentegen dat de Sardijnische minister van openbare werken, de heer Paléocapa, zich naar Lyon zal begeven, om met Lodewijk Napoleon een onderhand te hebben over de stoffelijke belangen der beide landen.

STADSNIUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 17 September.

ONDERTROUWD (16 Sept.): W. van Hulst met A. Leenders. L. Haet, wed. met M. J. Mosterman.
GETROUWD (16 Sept.): B. A. Gruyter met G. Beckers.
BEVALLEN (16 Sept.): A. M. Wertz van Doornen, geb. Rocquette.
OVERLEDEN (13 Sept.): A. Hagedoorn, geb. Vijffeen, 59 j.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. f 56½	Livorno	2/m. f 38½
Bordeaux	2/m. „ 56½	Napels	„ „ 81½
„	1/m. „ 50½	Petersburg	„ „ 136
Madrid	3/m. „ 246	Weenen	6/w. „ 30½
Cadix	„ „ 246	Augsburg	„ „ 35½
Seville	„ „ 242	Frankfort	„ „ 98½
Bilbao	„ „ 243	Hamburg	2/m. „ 35½
Lissabon	„ „ 42	„	2/m. „ 35½
Porto	„ „ 42	Londen	2/m. „ 11½
Genua	2/m. „ 46½	„	2/m. „ 11½
„	„ „ 46½	„	2/m. „ 11½

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

	16 SEPT. 4 n. geb.	17 SEPT. 4 n. geb.
Nederl. Werkel. Sch. à 2½ pCt.	64½	64½
Dito Dito	3	77½
Dito Dito	4	96½
Dito Obligatien O. I.	4	96½
Amortis. Syndic.	3½	95½
Handel-Maatschappij	4½	125½
Aand. Rijn-Spoorweg.	„	„
Aand. Rot. S. M.	„	„
Obligatien	„	„
Brussel, Obligatien 1844	„	„
Cert. bij de Belg. Bank. 2½	„	„
Dito bij Rotsch. en Volksk.	„	„
FRANKRIJK, Obligatien	3	52½
SPANJE bij Ardon 1835	3	72½
Dito Nieuwe	4	23½
Dito 2/m. Bourveil	„	23½
Dito	3	50
Dito Binnenl. 2400 P.	45½	45½
Goup. Bewijzen	2½	2½
Amortisable Schuld	6½	6½
PORTUGAL te Londen	5	42½
Dito Dito	4	39½
Russ. bij Hope 1798 en 1816	108½	108½
Dito Dito 1828 en 1829	107½	107½
Cert. bij d. 1881 en 1833	97½	97½
Dito	4½	91½
Dito bij Hope	4	91½
Dito bij Stieglitz en C.	„	91½
Dito bij Id. 5de Serie	4	104½
Cert. rs Hamburg	5	71½
Inscripving in Assignat.	6	72½
Cert. van dito	„	„
POLEN, Aand. 4½ 500	160	160
Dito met Lot. 500	„	„
AMERIKA, Bank-Actien	4½	4½
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	59½	59½
„	41½	41½
Dito 1851	2½	40½
Dito Nieuwe	5	91½
Ween. Bank bij Goll en C.	„	„
Dito	4	91½
Letter B	8	91½
Aand. met Loting R. 500	„	„
Nieuwe dito	250	250
NAPLES, Cert. Lam. et Bouwer 5 pCt.	101½	100½
BRASILIJE te Londen 1824	5	400½
Dito Leening 1843	5	400½
Dito 200	„	„
PERU	5	26½
MEXICO Nieuwe	3½	42
MEXICO 100	„	„
GRANADA 100	2	„
ECUADOR 100	„	„
Grenada uitgestelde 12½	12½	12½

Binnenl. fondsen blijven met weinig handel overvloedig. Spaansche zijn op veel kooporders en hooger afkomende koersen der Buitenl. beurzen, aanzienlijk vooruitgegaan. Portugeesche waren iets vaster. Overigens bedraagt de markt niets anders meldenswaardig, dan dat Oostenrijksche bij veel affaire wederom zijn teruggegaan.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt
Diskonto 2 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 16 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 55½; 1040, 5 pc. 100½; 1848, 100½; 1852, 101½; Spanje Ard. 1 pc. 23½; Binnenl. 3 pc. 45½; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

PARIS, 15 Sept. Fransche 3 pc. 77,60; id. 4 pc. —; 4½ pc. 104,20; Schatk. —; Bank-Actien 2840,—; Belg. 1840, 5 pc. —; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 3 pc. —; Spanje, Buitent. 3 pc. 49½; Binnenl. 3 pc. 41½; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —; 1849, 1000,—; 1851, 980,—; Haiti 340,—; Rom. Leening 1850, 99.

MADRID, 10 Sept. Spanje 3 pc. 46½; Ardoin 1 pc. 24½; Uitg. Schuld 6½; Coupons 1½.

LONDEN, 15 Sept. Cons. kont. 99½ a 100; optijd 99½ a 100; Braz. 102 a 104; 1829/39 102½ a 103; Den. 3 pc. 82 a 84; 5 pc. 104 a 106; Ecuad. 4½ a 4½; Gren. 23½ a 23½; Uitgest. 12½ a 12½; Mexiko — a —; Nieuwe 25½ a 25½; Peru 4½ pc. 104½ a 104½; Uitgest. 65 a 66; Rusl. 1822 5 pc. 118 a 119, (N.) 4½ pc. 104½ a 104½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 38½ a 39½; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 23 a 23½; 3 pc. 49½ a 50; Coup. cert. 2 a 3; Passive 6½ a 6½; Holl. 2½ pc. 61½ a 61½; id. 4 pc. 99 a 99½; Venez. 43 a 44; Uitg. 16½ a 17½.

BERLIJN, 15 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 95; Loten —; Rusl. Stigl. 4 pc. 98; Pools. 4 pc. 92½; Loten fl. 200 22; id. fl. 300 153; id. fl. 500 92; Amsterdam zigt 143½ g id. 2/m. 142½ g.

HAMBURG, 15 Sept. Rusl. Eng. Leen. 112; Stiegl. 4 pc. 91; Spanje, Ard. 3 pc. 22½; Binnenl. 3 pc. 42½.

FRANKFORT, 15 Sept. Met. 5 pc. 82½; 4 pc. 63½; 2½ pc. 41½; Bank-Actien 1409; Darmst. Loten fl. 50 90½; id. fl. 25 51½; Badense Loten fl. 50, 63½; id. fl. 35, 38½; Nassausche 28½; Holl. 2½ pc. 61½; Werk. Sch. 4 pc. 96½; Sijdie. 3½ pc. 95½.

NIUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN
Metalliek . . . f 25,75 a — Pruisische . . . f 54½ a —
Napelsche . . . 25,30 „ — Spaansche . . . 2,45 „ —
Div. in Est. . . 11,87½ „ — Hamb. Russ. . . 37 „ —
Eng. Russen . . . 12,15 „ — Russ. in Z.R. . . 37½ „ —
Fransche . . . 56½ „ — Pap. . . — „ —
Belgische . . . 56½ „ — Pools. in Fl. . . 27½ „ —
Coup. Portug. Binn. Schuld, 2e Semester 1832 (Nº. 21) f 46½.

MINISTERIE VAN FINANCIEN. — Rentebetaling op het Grootboek der 4 p's. Nationale Schuld.

De minister van finantien maakt bekend, dat de bovenstaande rentebetaling zal geschieden op de navolgende bureaux van het Grootboek der Nationale Schuld, gevestigd te Amsterdam, te weten:

voor de kapitalen, ingeschreven onder Letter A tot en met D.

Op het tweede bureau:

voor de kapitalen, ingeschreven onder Letter E tot en met K.

Op het derde bureau:

voor de kapitalen, ingeschreven onder Letter L tot en met R.

Op het vierde bureau:

voor de kapitalen, ingeschreven onder Letter S tot en met Z.
En wel alleentijk over het halfjaar, verschijnende primo Oktober 1852, van Vrijdag den eersten tot en met Vrijdag den 15 dien maand en vervolgens over al de nog verschuldigde halfjaren, op alle werkdagen (met uitzondering van den Zaterdag), van Maandag den 18 Oktober 1852 tot en met den 15 Februarij 1853.

HADELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 16 Sept. Tabak. Verkocht tot verhoogde prijzen: 18 en 23 vn. Maryland, per Bessel; 37 vn. dito per Mississippi; 67, 34, 30, 26, 18, 21 en 8 vn. dito per Admiral en 10 vn. Virginie van New-York. Ook in de tweede hand was veel vraag voor ordinaire en gemeene soorten.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 17 Sept. Tarwe in een doen met weinig handel; verkocht: 126 & ger. b. Pools. f 262; 135 & Marksche f 286; 131 & Pommer f 276; 122 & Vriess. f 231.

Nieuwe gedroogde Rogge f 2 a 3 hooger. Onde Gedroog- en ongedroogde rijshoudend, verkocht in Entr.: 119 & n. Petersb. f 174; 118 & n. Archangel f 171; in cons.: 115, 117 & o. Gedr. f 174, 178; 125 & Pruis. f 200.

Garst wat aangenamer: 112, 119 & Deens. f 162, 180; 110 & n. Rostocker f 163; 103 & n. old. Winter f 155.

Haver zonder handel.

Boekweit in een doen: 118 & N. Holst. f 190.

Koolzaad. In veiling oud Koningsb. Aveelz 38; Vrielsch 46 & op 9 vaten Olie in Sept. en Oct. ek. 54½ & Raap-olie op 6/w. f 32; Vliegend f 31; 1º Sept. ek. f 34; Oct. f 30½; Nov. f 31½; Dec. f 32; Mei f 33½. Lijnolie op 6/w. f 32½; Vliegend f 31½. Hennepolie op 6/w. f 39. Raap-koeken per 1040 st. f 38, 63. Lijnkoeken per 104 st. 8½, 19½.

ROTTERDAM, 16 Sept. Rogge. In ent.: 142/2 & n. Riga f 164; 143/2 & n. Archangel f 168; 142/2 & dito f 165, 169. — Gerst 132/2 & Koersche te Delftshaven f 188.

SCHIEDAM, 16 Sept. Rogge. Verkocht in cons.: 143/2 & Koersche f 195 6/w.; in entr.: 143/2 & Archangel f 170 6/w.; 141/2 & Petersb. f 162 14/m.; — Montwijn f 14,25; Jenever f 17,75; Amst. Proef f 19,00, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

ANTWERPEN, 16 Sept. Koffij. Zonder noemenswaardigen handel.

Gruen. De markt zeer ferm.

Rijst. De markt zeer ferm. Er zijn gedaan 1500 a. Arracan ongeleend.

Nuwe Suiker. Er zijn gedaan 873, 437 en 250 k. blond Havana.

LONDEN, 15 Sept. Ruwe Suiker. Vreemde. Er komt

meer vraag tot gesouteneerde prijzen; zellende ladingen waren gezocht en de houders willen tot vorige prijzen niet afgeven. Gestampte meer gezocht van uitvoer; de prijzen onveranderd.

Koffij. Weinig in veiling voor Plantage Ceylan, dochtamelijk vraag met kleine prijsverhooging voor beste soorten. Native ferm tot 43 s. 6 d a 44 s. met goede vraag.

Rijst. Blijft gevraagd voor O. I. soorten tot gesouteneerde prijzen.

Gruen. De handel in Tarwe is kalm. Garst en Haver onveranderd.

LIVERPOOL, 15 Sept. Katoen. Met ferme markt en genoegzame aanvoer zijn 7000 b. gedaan.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 16 Sept. J. Jansen, Cuba, Constantinopel.

UITGEZEILD:

TEXEL, 16 Sept. P. P. Boer, Niessina Beerta, Triest. - P. B. Hughes, Equator, Napels. - G. van Yperen, Cecilia, Livorno.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 17 Sept. in lading naar:

Keulen J. Noll, de Windhond.
Duisburg H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.
Manheim W. Rippert, Carl von Rotteck.
Wessel B. Brinkkamp, 2 Gebroeders.
Dusseldorp & Neus H. v. Stokkum, Atlan.
Mainz K. Rau, Jonge Pauline.
Ludwigshaven P. Kehl, Ludwigshaven N°. 5.
Frankf. & Coblenz A. Elbert, Frankfort N°. 19.

AMSTERDAM, 16 Sept. vertrokken:

Keulen E. Haasters, Colln N°. 10.
Rijnhoogte KEULEN 16 Sept. 11 vt. 3 dm.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN HUIZEN IN HET O. Z. HEEREN-LOGEMENT.

Op Maandag 20 September, 's avonds ten vijf ure.

- Nº. 1. Een Huis, Tuin en Erve, Keizersgracht, N°. 5503.
2. Een Huis, Tuin, Loods en Erve, Vrijzelgracht, N°. 5218.
3. Een Huis en Erve, Voetboogstraat, N°. 4113.
4. Een Huis, Tuin en Erve, Anjelijsgracht, N°. 5235.
5. Eene Boeren-Hofstede, mitsgaders het Buitenverblijf, Ru't van Onrust, aan de Ringsloot van de Diemermeer, groot b. 28.1805.
6. Een Perceel Grasland, als voren, groot b. 5 2720.
7. Een Huis, Achterhuis, Tuin en Erve, Keizersgracht, N°. 2210.
8. Een Huis en Erve, Hekelveld, in 'de Zwarte Bijlsteeg, N°. 1610.
9. Een dito, Groote Wittenburgerstraat, N°. 727.
10. Een dito, naast het voorgaande Perceel, N°. 728.
11. Een Huis, Tuin en Erve, Oudezijds, N°. 2335.
12. Een Huis en Erve, eerste Oude Bloemdwarsstraat, N°. 559.
13. Een dito, Passeerder, racht, N°. 6562.
14. Een dito, Tuinstraat, N°. 4336.
15. Een dito, Bloemgracht, N°. 3031.
16. Een Huis, Achterhuis en Erven, Noordermarkt, N°. 5569 en 5570.
17. Een Huis en Erve, Noorder Kerkstraat, N°. 5811.
18. Een dito, Tuinstraat, N°. 4134.
19. Een dito, Schipperstraat, N°. 2591.
20. Een dito, op Marken, in de Poort van den Markensgang, N°. 1119.
21. Een dito, hoek Lange Hol en St. Nikolaasdwarsstraatje, N°. 2671.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van een ZOON, G. E. VAN DER DRIFT, Echtgenoot van A. A. IJZERMANS.

VLAARDINGEN, 16 September 1852.

(2259)

Men verlangt in Amsterdam als **GOVERN-NEUR EXTERNE**, iemand van de R. C. Godsdienst, die bij eene beschaafde opvoeding verstand en talenten bezit, om aan twee Jongelieden van 10 en 12 jaren eene zorgvuldige opvoeding te geven. Alleen diegene zullen in aanmerking komen, die bewijzen kunnen overleggen dat men kinderen aan hunne leiding kan toevertrouwen. Men gelieve zich met opgave van naam en ouderdom, alsmede welke betrekking men thans vervult, met franco brieven onder letter X te adresseren aan den Uitgever van dit blad. (2253)

Gymnasium te Oldenzaal.

Deze inrigting waarvan de eerste Afdeling, in V klas- sen verdeeld, de Oude talen omvat en de daarbij be- trekkelijke wetenschappen, de tweede de nieuwe, Fransch, Engelsch en Hoogduitsch, terwijl ook onderrigt in de Oostersche talen kan ontvangen worden, is thans gesteld onder leiding van den Rector F. C. SOER, *lit. hum. doct. phil. theor. mag.*, bijgestaan door een Conrector voor de eerste en den heer M. VAN GROENEVELDT van Utrecht, *Docteur en Philosophie et Lettres*, gepro- moveerd te Leuven, voor de tweede Afdeling.

Aan de groote postrouten gelegen, welke van daar een dagelijks verkeer met alle provincien mogelijk ma- ken, in eene gezonde en aangename streek, met eene bevolking welke, behalve een school- en studie-reglement en het strengste toezigt der leeraren, de beste waarbor-

gen voor de zedelijkheid biedt, maken daarenboven ge- schikte kosthuizen tegen matigen prijs en het leergeld dat bijv. voor de eerste Afdeling slechts f 10 bedraagt, het bezoeken van deze scholen voor jonge lieden, die zich tot hoogere studien voorbereiden, voordeelig en raadzaam.

Ouders en Voogden, welke hunne kinderen of pupi- len op het Gymnasium wenschen aangenomen te zien, kunnen zich tot half October daarover adresseren aan den Rector en tot nadere informatie aan den Eerw. Heer J. BEERNING, Pastoor der gemeente en wijders aan Heereu Curatoren.

Ten huize des Rectors in een nieuw expresselijk daar- toe ingerigt gebouw is nog gelegenheid ter plaatsing voor één of twee **JONGELIEDEN**, elk met afzonder- lijke Kamer; desgelijks, onder het onmiddellijk toezigt des Praeceptors, bij den heer WILHELM, stedelijk ont- vanger. Brieven franco. (2257)

In het R. Catholijk Wees en Armen Huis

van Nieuwer-Amstel, wordt verlangd een **BINNEN- VADER**, ongehuwd, niet beneden de 40 jaren oud. Die daartoe genegen is, vervoege zich tot nadere infor- matie liefst in persoon of door franco brief, in de week van den 20e tot en met den 25e dezer maand Septem- ber 's morgens tussehen 9 en 11 ure, ten huize van den Wel-Eerw. Heer J. F. SIMMERS, Pastoor buiten de Utrecht- sche Poort, Rustenburgerpad bij Amsterdam. (2268)

In eene onzer Koloniën,

worden tegenbode- ten, te zamen in slag, een **ONDERWIJZER**, minstens van den 3en rang, instaat om als **SCHOOLHOUDER** onderrigt te geven in de gewone vakken van het onderwijs; en op een geves- tigd **INSTITUUT** een **ONDERMEESTER**, mede van den 3en rang, tevens toegelaten tot het onderwij- zen der Fransche en liefst ook Engelsche talen. Om in- formationen vervoege men zich schriftelijk doch postvrij onder de letters B. C. bij den Uitgever dezer Courant. (2256)

Verkrijgbaar in den Boekhandel van C. L. VAN LANGEN- HUYSEN, voor den verminderden prijs, zoo als daarbij vermeld wordt.

BIOGRAPHIE UNIVERSELLE ou DICTIONNAIRE HIS- TORIQUE, par F. X. DE FELLER, 8 beaux vol. gr. 8°. 2 vol. de laatste en nieuwste editie, in

HISTOIRE DE SAINT BERNARD, par M. l'abbé THEODORE RATISSONNE (Oeuvre remarquable par les savants et nombreux détails sur l'époque la plus intéressante et peu connue du moyen-âge, tout à la fois instructive, prise au point de vue de la science historique et édifiante en ce qu'elle renferme toute l'Histoire de l'illustre et saint abbé de Clairvaux) grs vol. in 12º gewone prijs fr. 2 00 / 0 80

LECTURES SPIRITUELLES, à l'usage des Ecclesiasti- ques, qui exercent le saint ministère et des élèves des grands séminaires, par M. Pénard, supérieur du grand Séminaire de Bourg, 4 vol. gewone prijs fr. 7 00 / 2 70

MONITA AD PAROCHOS aliosque sacerdotes animarum curam habentes. Auctore J. C. SAETLEN SS. Theol. Doct et Prof. fr. 1 50 / 0 60

DIEU SEUL, ou l'association pour l'intérêt de Dieu Seul, suivi de DIEU PRESENT PARTOUT, par HENRI-MARIE BOUDON / 0 90

CAUSERIES LITTÉRAIRES et morales sur quelques célébrités Epistolaires, gewone prijs fr. 1 75 / 0 70

DU PAPE, par le comte de Maistre, 1 gr. vol. in 8º / 0 30

DE L'ÉGLISE GALICANE, par le même / 0 40

MÉMOIRES D'OUTRE TOMBE, par de CALLENDRIAND, 5 vol. in 8º. in plaats van 10 fr. / 3 00

THÉORIE du Pouvoir politique et religieux, dans la société civile, démontrée par le raisonnement et par l'Histoire, par M. Vicomte de Bonald, 3 forts vol. in 8º. édition de Paris. In plaats van 15 fr. / 1 55

SOUVENIR DU PENSIONNAT de la Propagation de la foi, collection faisant suite à toutes les éditions des Lettres Edifiantes, 2 forts vol. in plaats van 3 fr. / 1 20

METHODE-PRACTIQUE pour faire le Catechisme adapté à l'Explication des premières Leçons du Catechisme de Belley, 2 vol. in 12º. In plaats van 3 fr. 75 c. / 1 45

VIE DE LA PRINCESSE AMELIE DE GALLITZIN, née comtesse de Schmettau, par THÉODORE KATERKAMP. In plaats van 1 fr. 50 c. / 0 60

Wordt met succes gedebiteerd:

GRADUALE ROMANUM, Complet met 20 Missen en **ANTIPHONARIUM ROMANUM**, beide in Kwarto. De prijs van het Graduale is f 24 en van het Antiphonarium f 15 gebonden in jucht- lederen banden met koperen sloten.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.